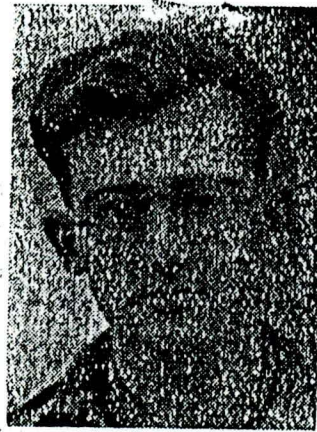

בהן מאיר

בן אברהם ואדלה. נולד בשנת 1930 בירושלים. מחמת מצבם הדחוק של הוריו לא השלים את לימודיו בבית-הספר העממי ובגיל רך ביותר עבר לחיי עבודה. הפסקת הלימודים בגיל רך השאירה בו את רישומה לאורך ימים. תמיד היה מצר וכואב על שהגורל המר לו ולא יכול לקנות דעת כיתר בני-הנעורים. קשים היו לבטיו בחיים היום-יומיים. לא אחת פוטר מהעבודה ונאלץ להיאבק עם המעבידים. בכוחות עצמו

השתדל לרכוש את אשר החסיר בימי ילדותו. נכנס לשיעורי-ערב של "הנוער העובד" והיה פעיל בסניפו. בגיל צעיר יצא להכשרה והצטרף לקבוצת "ארז" שבכנרת. בחיי החברה היה צנוע ועניו, לא הרבה דברים באסיפות, אך משנטל את רשות הדיבור, ניכר היה כי כנים דבריו. בשעת האימונים והספורים ראוהו תמיד עם המקלע ביד, כולו אומר בטחון. עם צאת ההכשרה לפלמ"ח היה מאיר בן ה-17 צעיר המגויסים. במסעות ובשמירה עבר בגליל, השתתף בקרבות משמרה-עמק ורמת-יוחנן, בכיבוש עין-זיתים הערבית ובהסתערות על צפת.

ביום 5 במאי 1948, בשעת ההסתערות על "המצודה", נאלץ חלק מן המגינים לסגת ולהתבצר בבית-הספר המקצועי שהיה מוקף ערבים משלושת עבריו. מאיר לחם כמקלען והצטיין בקרב. הוא פגע באחד מאנשי האויב בקראו: "זה בעד חברי הפצוע!" כדור שהשיגהו בקרב זה שם קץ לחייו. הובא למנוחת-עולמים בבית-הקברות בצפת.

מאיר כהן

בולד בי"ג באייר התר"צ
בפל בכ"ז בניסן תש"ח - ה-6 במאי 1948

בן 18 היה בנפלו

בולד בירושלים והחל ללמוד בבה"ס העממי, אך היות ומצב המשפחה היה בכל-רע, באלץ להפסיק את למודיו כבר בכתה ב' של ביה"ס העממי ולצאת לעבודה לעזרת הבית. מיום בו נפסקים למודיו בביה"ס - מתחילה פרשת חיים אכזרית המלאה סבל, קושי ומרירות, המצייבת את פרשת חייהם של רוב הנערים העובדים הצעירים.

מאיר לא השלים עם הפסקת למודיו והוא מצטרף לשעורי ערב לבוער העובד בירושלים, כאן הוא בא לאחר שעות העבודה מייגעות למצוא פורקן לרצונו העזר לדעת וללמוד. אח"כ עוברת המשפחה לגור בראשון לציון. מאיר ממשיך פה בעבודתו - חיטות - עבודה שנפשו בקשרה אליה. הוא רוצה גם פה להמשיך וללמוד - ובראותו שעדיין שעורי הערב הבערכים במסגרת של הברה"ע אינם "דופקים" - הוא מגיש את מלוא עזרתו למארגני המפעל, מביא נערים עובדים לבית הספר ומטיף להם ללמוד.

הוא ממשיך לעבוד וללמוד בערב, כשלא ניתן לו לעבוד בחיטות עקב תקופת שפל במקצוע זה - הוא עובד במסגרות, וכשגם זה נפסק - הוא עובר לעבוד לביה"ח לזכוכית. העיקר - לעבוד לעבוד, ולעזור לבית... הוא מתקשר בכל נימי נפשו לתנועת "הבוער העובד", מבקר תכופות בסניף ושואב תורה מפי מדריכיו. פה הוא גם מרגיש את ביתו ואת התנועה ההולמת את מצבו ואת רוחו.

יחד עם חברי סניפו - הוא מצטרף לגרעין ויוצא לכנרת, בכנרת הוא מתגלה כנער מסודר לעובדה, מאיר ממשיך ללמוד גם בכנרת ולא פעם נסגר בחדרו לבדו, כשבדו ספר כה"א, היסטוריה או חשבון. כמו-כן הוא אחד הלוחמים לקיומם של "ימי העיון" להכשרה.

עם פרוץ המלחמה - הוא עובר יחד עם הכל לגליל, עליז ושמח שנפל בחלקו ללחום את מלחמת העם. הוא השתתף במספר קרבות, בקרב על עין-זיתון, ובצפת - נפל.

כבן 18 היה במותו. נקבר בביה"ק בצפת.

מתוך מכתב למורו לשעבר בבית ספר ערב של הנוער-העובד

שלום רב לך מורי,

עלי לאמר לך את האמת שמכתבך עודד אותי מאד ואני מקוה לשמע בקולך ולהמשיך לכתב מכתבים, מאמרים, ספורים ועוד. בשעה שקראתי את מכתבך, בזכרתי באותם ימי ילדותי בהם הייתי שונה מכל הילדים בגילי. הם למדו בביה"ס, ואני עבדתי קשה, ובשעה שהם נחו ושוחחו עם הוריהם, הייתי אני בא אליך בערב לאחר עשר שעות עבודה ולומד שעורי ערב...

...כל ההתלהבות שהיתה לי בראשון-לציון ללמודים ולכתיבת מכתבים נגזזה. הגורם הוא פשוט: ב"ראשון" הרגשתי את החיים הקשים, את השכונה הדלה ואת הצפיפות ומצאתי מזוהה בכתיבה ולמוד, אך כעת אני חי בין חברים בגילי ויותר מבוגרים, באוירה אחרת ובתנאים הרבה יותר נוחים. אין אני מרגיש את מה שעבר עלי בחיים, אך לא אסלה לחיים... לא אשלים עם כל מה שעבר עלי ואעשה את כל המאמצים להעלות זכרונות ולזכור תמיד להלחם שנערים אחרים לא יסבלו כמוני. אמנם, עתה המציאות מחיבת את כולם, כל העם היהודי בלי יוצא מהכלל להתאחד, כדי להיות מוכנים למלחמה נגד אויבינו. אך בעתיד לאחר שנצצה במלחמה זו ונשיג את גאולתנו, אני מקוה שלא יהיה אף נער יהודי שיסבול אותו סבל שסבלתי אני, ועל זאת אלחם אז...

אספר לך קצת על חיינו.

החיים אצלנו בדרך כלל די קשים. אך אני נכנע לקשיים. כל הרע הוא שהחיים אינם בנויים לפי סדר יום. הכל בא לפתע.

אנו גרים למעלה מ-15 חברים בחדר, ואל תחשב שזה כל כך נורא. בערב אני רגיל להסתכל על מעשיו של כל חבר וחבר. אחד עוסק בנגינה, אחת באריגה, אחדים מתוכחים על כל מיני בעיות, ויש גם שרועשים סתם ושמים...

בשעה שהנני רואה בנות סורגות אינני יכול שלא להזכר במאמץ שעשתה פעם אמי, כשסרגה בתקופה קצרה סודרים, לי, לאבי ולאחי הקטנים. היו אלה סודרם אשר לא ראיתי כמותם ליופי. כי ידים נפלאות סרגו אותן, אף כי עלה הדבר באור עינים יקר אשר בוזבז על עבודה זו.

מתוך מכתב למורו לשעבר בבית ספר ערב של הזוער-העובד
(המשך)

היה זה בירושלים הקרה, עת מצבנו היה רע ואמי היתה צריכה לחסך כסף
מכספנו... רחשי כבוד עולים בקרבי כלפי ההורים כשאני בזכר איך התנהגו
בתקופה קשה זו...

אצלנו עתה אי שקט. על-כן לא בוח להתרכז, ללמוד, ולהעלות זכרונות.
בקשה לי אליך: כתב עוד מכתבים, כי זה מעודד אותי. תקרא את מכתבי לפני
התלמידים בביתה"ס ערב ויכתבו גם הם לי.

שלום ודרישת שלום לחברי

מאיר כהן

מכתבו האחרון של מאיר להוריו

(לפני הקרב על עין-זיתון השאיר מאיר בידי אחת החברות מכתב עבור הוריו ובקש ממנה למסרו להוריו במקרה שלא יחזור מהפעולה... מאיר חזר מכבוש עין-זיתון בריא ושלם. הוא הצטחק לחברה ואמר: "בו, בו, איזה מחשבות שטות חשבת? חשבת שלא אחזור מהקרב ועל-סמך זה בקשתי ממך לשלח להורי את דברי האחרון אליהם"... לאחר כבוש עין-זיתון עלו החבריא לצפת, וכאן מצא מאיר את מותו).

שלום רב לכם, אבא, אמא ואחים יקרים,

תמיד רגיל הייתי לכתוב לכם מכתבים בהזדמבויות ובזמנים שונים. הפעם כותב אני לכם בהזדמנות ובזמן כזה שכל החברים תוססים משמחה לפני הפעולה האדירה שבפעולותינו. (הסתערות על עין-זיתון הערבית וכבושה - כהקדמה לשחרור צפת - המע'). אף פעם לא חשבנו על כבוש כפרים ערביים וטהורים מאוייבים. אך כיום זהו תפקידנו לשם הקמת המדינה העברית וגאולת העם. ותפקיד זה עלינו לבצע.

אבא ואמא ! זוכרים אתם את חוץ-לארץ, את החיים העלובים, את היהודי הרדוף ? למען שנות את המצב הזה אנו חייבים לגאול את העם בצורה שנתנה לנו ע"י הגורל. כי לחיים חדשים בשאף, לא רק לחיי עם חפשי, אלא גם לשנוי המשטר. זכור אבא וזכרי אמא את הסבל שסבלתם בארץ. אך דעו, שהסבל בגולה גדול שבעתיים מהסבל שסבלנו בארץ. כאן סבלנו מעוני - אך בגולה סבלו היהודים רק מתוך כך שהיו יהודים. לכן רדפו אותם והשפילום.

מולדתנו זו נתנת לנו בדם, ובדם הזה שנשפך נתתם גם אתם את חלקכם. תהיו גאים על השתתפותכם למען גול את חרפת הגולה והעוני מהארץ. אל תתעצבו כי דם זה נשפך למען המולדת, אשר אתם ואני אוהבים אותה.

בתחילת דברי קשה היה לי לכתב עקב התסיסה וההתרגשות אך סלחו לי על זאת, וסלחו לי בכלל.

דרישת שלום לכל החברים. ואתם אחי - המשיכו ללמוד ולכו בדרך ישרה בחייכם ושמרו על אבא ואמא ועל כבודכם.

שלום רב

מאיר

היש צדק בבית הכנסת ?

לאחר קריאת השמש בשבת בבקר קמו כל אנשי השכונה הפשוטים והדלים לתפלת שחרית. את נכבדי העדה הלך השמש להעיר במיוחד לתפלה, כי כך היה הנהג מימים ימימה. זמן רב לא עבר מהכרזת השמש, והקהל כלו היה בבית הכנסת והחל בתפלה. בטרם קריאת התורה עמד השמש על הדוכן והחל במכירת פרקי פרשת-השבוע. כאשר הגיע השמש למכירת ה"מפטיר" ויקרא: "15 גרוש מפטיר" - אמץ כוחו ראובן הלוי והוסיף לסכום הנקוב סכום נכר. היה זה סכום למעלה מיכלתו של ראובן, אשר היה אדם מדולדל ובקושי השתכר את לחמו. הפעם רצה גם ראובן לזכות בעליה לתורה, במפטיר, ככל היהודים; ולכן היה מוכן להטיל על עצמו אפילו התחייבות כספית הגבוהה מכפי יכלתו. אולם חפצו של ראובן לא עלה בידו. אחד מנכבדי העדה, איש עשיר ורב נכסים, הוסיף על הסכום שהציע ראובן. החלה התחרות בין נכבדי העדה העשירים, אשר כל יום שבת היו זוכים במפטיר, וראובן נשאר תוהה, וחפצו לא עלה בידו. מר נפש שאל את נפשו לרגע: "מדוע חמק המפטיר ממני? מדוע לא הבין אותי איש? האם אינם חשים עשירי העדה שנתתי מחיר למעלה מיכלתי? ומדוע לא הבינו אותי נכבדי העדה הזוכים כל שבת | ב"עליה" ולא נתנו גם לי לזכות בכך, פעם ביובל?" תלונה זו נשארה בלבו של ראובן ולא ישכחנה לעולם.

(מתוך ספוריו שכתב בהיותו בבית ספר ערב)